

DÅ TIDSKRIFT FÖR ARKITEKTURFORSKNING STARTADES var den primära ambitionen att knyta samman arkitekturforskningen och höja den vetenskapliga nivån med en teoretisk tidskrift. Det innebar att vi inte alls behövde satsa på något bildmaterial. När vi nu är på väg att fullgöra denna vår primära ambition och dessutom är i full färd att vidga kretsen med de övriga nordiska länderna anser vi det vara dags att göra en långsiktig bildsatsning.

Det skulle onekligen lätta upp om vi hade rikligt med vackra och intressanta arkitekturbilder och därmed skulle vi kunna vinna en bredare läsekrets. Detta är dock inte vårt huvudskäl. Vi har inte givit upp vår ambition att stärka arkitekturforskningens vetenskapliga nivå. Men om arkitekturforskningen också skall få en praktisk betydelse är det nödvändigt att forskarna ger sig in i arkitekturkritiken, med avsikten att utveckla en vetenskapligt väl underbyggd sådan. Arkitekturforskningen är ännu en mycket svag kraft i arkitekturdebatten. Den kollegiala hyllningskören tillåts i stort sett ensam stå för kritiken av de enskilda verken.

Vi borde kunna bidra till att de estetiskt/funktionella frågorna behandlas med större respekt för vetenskap och teori. Alltför mycket av den faktiskt verkande arkitekturteorin måste tyvärr klassas som ett lättvindigt uppsnappat hopkok av gamla funktionalistiska grundteser och med lite postmodernistisk utanverk. Forskarna har en viss skuld i detta.

Det finns en hel del exempel där arkitekturteorier gjort mer skada än nytta. Det måste erkännas. Det finns en viss risk att man förleds av enkla, slagkraftiga till synes logiska teorier. Men det får inte leda till en tro att teorier och vetenskap i sig skulle leda till en torr och analytisk arkitektur. I praktiken är det i stället så att det är omöjligt att rita hus och att gestalta stadsmiljöer utan ett omfattande teoribygge.

Under senare år har man med det filosofiska uttrycket »tyst kunskap« lyft fram nya sidor av vårt kunnande och våra yrkeskunskaper. Det har emellertid, som påpekas i Bengt Molanders artikel i förra numret av tidskriften, blivit föremål för en rad förvanskningar. Det brukar till exempel anföras att man bara kan lära sig cykla genom att försöka cykla själv. På

samma sätt skulle man kunna lära sig rita hus endast genom att öva sig att rita hus. Man då glömmen man att all övning försiggår med stöd av mer eller mindre uttalade tankar/teorier om hur man bör göra och varför. Ofta förmedlas dessa av någon erfaren person, men ofta förekommer både regler och tips om lämpliga steg i övandet. I dessa förmedlas både erfarenhet och villfarelse. Många tankegångar som ligger till grund för arkitekturen verkar i det tysta, men de är därmed inte självklart utsägbara och odiskutabla. Att de verkar utan att synas gör det tvärtom angeläget att lyfta fram dem för kritisk diskussion. Denna typ av kritik är endast möjlig att diskutera med hänvisning till de konkreta arkitekturverk där dessa tankegångar kommit till uttryck. Bildmaterialet är således av yttersta vikt. Genom att betona de teorier/tankar som är verksamma i gestaltningen hoppas vi dessutom kunna undvika ett rent akademiskt analyserande.

Redaktionen kommer framledes att arbeta för att varje nummer ska innehålla någon artikel som kritiskt diskuterar aktuella arkitektoniska verk och de teorier som ligger bakom utformningen. Vi vill uppmana våra läsare att skriva bidrag. Redaktionen kommer att behandla dessa med särskild omsorg. De skall också ges en central placering i tidskriften med utrymme för illustrationer. Vi kommer dessutom att genomföra ett antal seminarier på olika platser i Norden för att diskutera arkitekturkritikens relation till teori och vetenskap.

redaktionen